

Høring - forslag til forskriftsendringer i forbindelse med innsendelse av årsregnskap mv. for private skoler

Uttalelse - Norske Fag- og Friskolers Landsforbund

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via e-post
Innsendt av	Gina Maria Grønlien Østmoe
Innsenders e-post:	*****
Innsendt dato	30.08.2024
Hvilken organisasjon?:	Norske Fag- og Friskolers Landsforbund Organisasjon (Privat)
Stilling	Daglig leder

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Høring - forslag til forskriftsendringer i forbindelse med innsendelse av årsregnskap mv. for private skoler

1. INNLEDNING

På vegne av Kunnskapsdepartementet sender Utdanningsdirektoratet forslag til endringer i økonomiforskrift til privatskolelova § 8-1 tredje ledd og forskrift til privatskolelova kapittel 6A § 8-1 tredje ledd på høring. Vi foreslår likelydende endringer i de to bestemmelsene. Forslaget kommer i lys av en planlagt omlegging av årsrapporteringen for skoler med godkjenning etter privatskolelova.

Direktoratet foreslår å samle reguleringen av skolenes årsrapportering i én bestemmelse, og at årsrapporteringen skal skje på et standardisert digitalt skjema fastsatt av departementet. Videre foreslår direktoratet å erstatte den uttrykkelige innleveringsfristen i forskriftene (1. juni), slik at det i forskrift presiseres at fristen fastsettes av departementet.

Høringsfristen er 30. august 2024.

Kunnskapsdepartementet tar sikte på at forskriftsendringene trer i kraft 1. januar 2025. Direktoratet tar sikte på å ta i bruk ny rapporteringsløsning for innlevering av årsregnskapet for 2024 (innleveres 2025). Hvorvidt den nye rapporteringsløsningen vil være klar til innleveringen av 2024-regnskapet avhenger likevel av fremdriften vår i utviklingen av rapporteringsløsningen. Direktoratet tar sikte på å involvere sektor for testing av ny innrapporteringsløsning før lansering.

2. BAKGRUNNEN FOR FORSLAGET OG GJELDENDE RETT

Skoler som får tilskudd etter privatskolelova plikter å følge regnskapsloven og bokføringsloven, jf. privatskolelova § 7-1. Alle private skoler skal sende årsregnskap, årsberetning, eventuelle avdelingsregnskap og revisjonsberetning til Utdanningsdirektoratet innen 1. juni året etter regnskapsåret, jf. økonomiforskrift til privatskolelova § 8-1 tredje ledd. Dette er en skjerpet frist sammenlignet med fristen for innsending til Brønnøysundregistrene. Tilsvarende gjelder skoler med godkjenning etter privatskolelova kapittel 6A, jf. forskrift til privatskolelova kapittel 6A § 8-1 tredje ledd.

Direktoratet har siden årsregnskapet 2020 (innlevert 2021) også pålagt skolene å sende inn et spørreskjema i forbindelse med levering av årsregnskapet. Skolene pålegges her å fylle ut opplysninger om sine tilleggsvirksomheter, skolepenger, husleie, lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og styret, og handel med nærstående. Direktoratet vurderer at den gjeldende forskriftshjemmelen i økonomiforskriften § 8-1 tredje ledd, og tilsvarende bestemmelse i forskrift til privatskolelova kapittel 6A § 8-1 tredje ledd, ikke omfatter innhenting av disse opplysningene. Pålegget har derfor vært gitt med hjemmel i den generelle tilsynshjemmelen i privatskolelova § 7-2 første ledd, hvor det slås fast at direktoratet i forbindelse med «tilsyn med skolar godkjende etter denne lova (...) skal ha tilgjenge til (...) dokumentasjon». Skolene har sammen med lenke til

spørreskjemaet mottatt informasjon om hjemmelsgrunnlag og klageadgang som følger av forvaltningsloven § 14.

Utdanningsdirektoratet gjennomgår hvert år årsregnskapene og de øvrige dokumentene skolene er pålagt å sende inn for alle privatskoler etter innleveringsfristen 1. juni. Formålet med gjennomgangen er å få et overblikk over økonomiske forhold i sektoren generelt og ved den enkelte skole. Dette er for det første en viktig del av risikovurderingene som ligger til grunn for valg av skoler for tilsyn og tilsynstemaer resten av året. For det andre kan gjennomgangen gi direktoratet økt innsikt i hvilke konsekvenser regelverket har i praksis, og gi innsikt i behov for eventuelle regelverksendringer.

Direktoratet har imidlertid sett at årsrapporteringen i sin nåværende form begrenser kvaliteten på regnskapsdataene skolene leverer inn, som i sin tur skal danne grunnlaget for våre risikovurderinger. Begrensningene ligger særlig i måten skolene sender inn regnskapsopplysninger til direktoratet gjennom årsrapporteringen. Utdanningsdirektoratet har startet arbeidet med å utvikle ny innrapporteringsløsning, og arbeidet er nå i en planleggingsfase. Planlagt lansering er i 2025, slik at ny løsning kan gjelde fra og med innleveringen for regnskapsåret 2024.

3. UTdanningsdirektoratets VURDERING

3.1. INNSENDINGSMÅTE

Skolene leverer i dag inn den påkrevde regnskapsdokumentasjonen i en portal drevet av direktoratet. Majoriteten har levert inn dokumentene i PDF-format. At skolene har levert inn enkeltstående dokumenter, iblant i ulikt filformat, har vanskeliggjort direktoratets arbeid med systematisering og analyse. Det er derfor ønskelig med en standardisert digital innleveringsløsning, hvor skolene fyller inn regnskapsdata i et skjema fastsatt av departementet, fremfor dagens løsning hvor skolene sender inn regnskapsdokumenter i PDF-format eller annet format. En slik innleveringsløsning eksisterer allerede for de private barnehagene.

At skolene fremover vil rapportere inn sine data direkte i en innleveringsportal som direktoratet administrerer, fremfor å kun levere inn egenproduserte dokumenter i PDF-format, vil gjøre det mulig å sammenstille skolenes regnskapsdata og gjennomføre analyser på et langt mer avansert nivå enn i dag. Det vil innebære store ressursbesparelser for Utdanningsdirektoratet at analysearbeid som i dag gjøres manuelt kan automatiseres. Dette vil også gjøre direktoratet som tilsynsmyndighet bedre i stand til å prioritere ressursene der sannsynligheten for brudd er størst, og hvor konsekvensene et brudd kan få for elevene er mest alvorlige. At direktoratets økonomiske tilsyn blir mer treffsikre vil også komme sektor til gode.

Direktoratet foreslår at det tas inn en likelydende hjemmel for innhenting av dokumentasjon som i økonomiforskrift til barnehageloven § 8 første ledd andre punktum, slik at regelverkene for private skoler og private barnehager er harmoniserte på dette området.

3.2. SAMLET REGULERING AV REGNSKAPSOPPLYSNINGER SOM SKAL RAPPORTERES INN

Dagens hjemmel for årsrapporteringen viser etter direktoratets vurdering tydelig til bestemte regnskaps- og revisjonsdokumenter (årsregnskap med noter, årsberetning, revisjonsberetning og avdelingsregnskap). Dette begrenser hva skolene kan pålegges å levere inn med hjemmel i bestemmelsen. Direktoratets vurdering er at skolene med dagens bestemmelse kun kan pålegges

å sende inn regnskapsopplysninger som direkte fremgår av disse bestemte regnskaps- og revisjonsdokumentene.

Når det gjelder spørreskjemaet som er benyttet siden årsregnskapet 2020, er det som nevnt over direktoratets vurdering at disse opplysningene ikke er en del av hva man kan kreve med hjemmel i økonomiforskrift til privatskolelova § 8-1 tredje ledd og forskrift til privatskolelova kapittel 6A § 8-1 tredje ledd. Rettslig grunnlag for innhenting av opplysningene i dette spørreskjemaet har derfor vært den generelle tilsynshjemmelen i lovens § 7-2. Det vil etter direktoratets syn være mer oversiktlig både for skolene og andre om alle regler om årsrapportering fremgår av den samme bestemmelsen. Direktoratet foreslår derfor at det slås fast i økonomiforskrift til privatskolelova og i forskrift til privatskolelova kapittel 6A at skolene, i tillegg til regnskaps- og revisjonsdokumentene som allerede er opplistet, skal sende inn opplysninger som underbygger skolens regnskap.

I arbeidet med ny innrapporteringsløsning vil direktoratet også se på om ytterligere regnskapstall bør inngå i årsrapporteringen enn de som kreves inn i dag. I denne utvelgelsen vil direktoratet vurdere hvilke regnskapsopplysninger fra skolene som kan belyse om de følger regelverket eller ikke. En innrapporteringsløsning vil antakelig følge samme løsning som innrapporteringen for de private barnehagene. Hvilke opplysninger vi vil be skolene rapportere inn kan imidlertid avvike fra regnskapsopplysningene direktoratet får fra de private barnehagene, gitt at regelverket for private skoler og barnehager på enkelte områder ikke er likt. Dette kan eksempelvis være reglene for tilleggsvirksomhet og utbytteforbudet i privatskolelova.

I vurderingen av hvilke opplysninger skolene skal pålegges å levere inn som del av årsrapporteringen, er det videre naturlig å se hen til hvilke opplysninger som er nødvendige for å sikre at direktoratet som tilsynsmyndighet har nødvendig innsikt i skolenes økonomiforvaltning og bruk av offentlige tilskudd og skolepenger. I sin tur vil dette være nødvendig for å sikre at direktoratet skal kunne gjøre treffsikre risikovurderinger og føre effektivt tilsyn med økonomiforvaltningen ved skolene, og dermed bidra til formålet om at alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode. Direktoratet vil kontinuerlig arbeide for å tilpasse årsrapporteringen slik at rapporteringsbyrden for skolene blir minst mulig, herunder se på løsninger som kan sikre at skolene i størst mulig grad skal kunne rapportere den samme informasjonen kun ett sted.

3.3. FRISTANGIVELSE I FORSKRIFTSBESTEMMELSENE

Direktoratet foreslår å fjerne den uttrykkelige innleveringsfristen 1. juni fra forskriftsbestemmelsene. Direktoratet har per nå ikke konkrete planer om å flytte innleveringsfristen, men mener det ikke er hensiktsmessig eller nødvendig at det fremgår en konkret frist av forskriftene som i dag. Blant annet ser direktoratet på muligheten for å innhente enkelte regnskapsopplysninger direkte fra Brønnøysundregistrene. Dette vil kunne lette rapporteringsbyrden for skolene, ved at årsrapporteringen de gjør til direktoratet kun vil bestå i regnskapsopplysninger som ikke allerede er rapportert inn til Brønnøysundregistrene. En slik løsning, som innebærer at skolene så langt det er mulig leverer opplysninger kun til ett offentlig organ, vil også være i tråd med Regjeringens digitaliseringsstrategi. Dersom direktoratet eksempelvis skal benytte seg av denne alternative måten å samle inn regnskapsopplysninger på i fremtidige årsrapporteringer, bør innleveringsfristen etter privatskolereguleringen være harmonisert med fristen for innlevering til Brønnøysundregistrene.

I økonomiforskrift til barnehageloven § 8 er det ikke fastsatt en dato for rapportering, men det fremgår at fristen fastsettes av departementet. En lignende omformulering på privatskolefeltet vil

gjøre bestemmelsene mer dynamiske. Direktoratet foreslår derfor å bruke en formulering tilsvarende økonomiforskrift til barnehageloven § 8 første ledd første setning.

4. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Hittil lastes opplysninger opp i diverse opplastningsmoduler, for det meste i PDF-format. Opplastningene kan ha varierende kvalitet og kan ikke bearbeides. Innføringen av elektronisk innlevering av opplysninger i årsregnskapene i et fastsatt skjema vil i første omgang innebære en økt administrativ byrde for skolene. Dette fordi det vil være behov for å taste inn opplysningene. Det kan på sikt være mulig å plugge feltene direkte fra skolens regnskapsprogram til skjema i innleveringsløsningen. En slik løsning er ikke utredet ennå.

For direktoratet vil en elektronisk innlevering gi store fordeler gjennom blant annet mer treffsikker risikobasert utvelgelse. Mer målrettede og treffsikre tilsyn vil også komme sektoren til gode.

5. FORSLAG TIL FORSKRIFTEMDRINGER

I økonomiforskrift 1. september 2018 nr. 1295 til privatskolelova § 8-1 tredje ledd foreslås følgende endringer (se endringer i kursiv):

Skolen skal hvert år innen en frist fastsett av departementet, sende inn årsrekneskap, årsberetning, revisjonsberetning og opplysninger som underbygger rekneskapen til skolen til departementet. Årsberetninga må minst inneholde andre, femte, sjuende, åttende og niende ledd i regnskapsloven § 3-3a. Driv skolen tilleggsverksemd etter § 2-2 og § 7-1, skal skolen òg sende inn avdelingsrekneskap. Rapporteringa skal skje på eit standardisert skjema fastsett av departementet.

I forskrift 23. november 2020 nr. 2476 til privatskolelova kapittel 6A § 8-1 tredje ledd foreslås følgende endringer (se endringer i kursiv):

Skolen skal hvert år innen en frist fastsatt av departementet, sende inn årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning og opplysninger som underbygger skolens regnskap til departementet. Årsberetningen må minst inneholde andre, femte, syvende, åttende og niende ledd i regnskapsloven § 3-3a. Driver skolen tilleggsvirksomhet etter § 2-4 og § 7-1, skal skolen også sende inn avdelingsregnskap. Rapporteringen skal skje på et standardisert skjema fastsatt av departementet.

? Er dere enige i Utdanningsdirektoratets forslag til endringer i økonomiforskrift til privatskolelova § 8-1 tredje ledd om årsrapporteringen for de private skolene? Hvis nei, utdyp gjerne.

Ja

Se generell kommentar.

? Er dere enige i Utdanningsdirektoratets forslag til endringer i forskrift til privatskolelova kapittel 6A § 8-1 tredje ledd om årsrapporteringen for skoler godkjent etter privatskoleloven kapittel 6A? Hvis nei, utdyp gjerne.

Ja

Se generell kommentar.

GENERELL KOMMENTAR

NFFL støtter at reguleringen av skolenes årsregnskap samles i en bestemmelse og at årsrapportering skal skje på et standardisert digitalt skjema. Direktoratet viser til at en standardisert løsning vil være arbeidsbesparende for direktoratet. Det er viktig at direktoratet jobber videre med å gjøre dette til en arbeidsbesparende prosess også for enkelt skolene.

Når det innføres et nytt rapporteringssystem, er det viktig med god veiledning for skolene i en overgangsperiode. Å legge om rapporteringen vil være arbeidskrevende for skolene fordi de må sette seg inn i et nytt system for rapportering og innføre nye rutiner for dette. Direktoratet må sette av tilstrekkelige ressurser i mottakerapparatet for å følge opp skolene i perioden før og underveis når skolene skal rapportere etter nytt system som prøves ut for første gang av både skolene og direktoratet. I denne prosessen må direktoratet støtte skolene med god informasjon, veiledning og svar på konkrete spørsmål og eventuelle feilmeldinger. En standardisert løsning kan imidlertid også gjøre det enklere for skolene å sikre at de rapporterer i tråd med hva de er pålagt i lov og forskrift.

NFFL støtter at fristen for rapportering fastsettes av departementet, men mener det er viktig med god og tidlig varsling omkring denne fristen for å sikre forutsigbarhet for skolene.

NFFL har forståelse for at direktoratet ønsker å sikre kvaliteten på regnskapsdataene som skolene rapporterer slik at disse dataene gir mulighet for systematisering og analyse. NFFL støtter tiltak som kan gi et bedre grunnlag for å vurdere veiledning og tilsyn.

Det er positivt at direktoratet melder at de vil jobbe videre for å tilpasse rapporteringen slik at arbeidsbyrden for skolene minimeres og slik at skolene ikke skal måtte rapportere samme informasjon flere steder. Dette er viktig for å sikre god rapportering og for å sikre at skolene ikke bruker unødvendig mye ressurser på rapportering. Da er det også viktig at direktoratet følger opp muligheten for at skolene skal kunne hente data direkte fra deres regnskapsprogram og ikke måtte taste inn data manuelt. Dette vil også sikre kvaliteten på rapporteringen som vil være en fordel for alle parter.

Med hilsen

Cathrine Børnes
divisjonsdirektør

Marianne Granlund
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent